

'KINDEREN WETEN WAAROM' BESPREEKBAAR MAKEN

Wat is mijn doel?

Gebaseerd op wat kinderen vertellen zegt de wetenschap dat het belangrijk is dat het kind weet waarom. Kinderen hebben voornamelijk vragen over twee dingen: waarom scheiden mijn ouders en waarom deze regelingen? Kinderen hebben nood aan verklaringen om vooruit te kunnen. Het is gemakkelijker om je aan te passen aan veranderingen als je de reden begrijpt van die veranderingen. Op die manier kan een kind gemakkelijker de volgen van die verandering accepteren.

Dit *betekent voor het kind* dat het veel vragen kan stellen.

Dit *betekent voor de ouders* dat zij zelf uitleg geven aan het kind.

Dit *betekent voor u bemiddelaar* die via de ouders werkt dat u de ouders ondersteunt door 'uitleg geven aan het kind door de ouders' bespreekbaar te maken.

Waarover uitleg geven?

Over de reden van de scheiding: Waarom scheiden jullie?

Voor kinderen is er een verschil tussen weten dat hun ouders apart gaan wonen en weten waarom. Weten waarom wil niet zeggen: op zoek gaan naar de enige waarheid, de enige juiste reden van het apart wonen waar beide ouders het over eens zijn. In dialoog maken ouders en kind een uitleg waarom ze apart gaan wonen. De uitleg van vader kan gelijk of verschillend zijn van de uitleg van moeder. Het belangrijkste is niet dat er één verhaal is, het belangrijkste is dat het kind het als een echt verhaal ervaart. Een verhaal waar het kind het gevoel heeft dat het overeenstemt met wat er in de dagdagelijkse realiteit gebeurt.

Kinderen ondersteunen betekent ouders ondersteunen om op zoek te gaan naar wat zij aan hun kind willen of kunnen zeggen over de redenen van de scheiding. U kunt ouders ondersteunen om hun kind aan te moedigen om vragen te stellen over de redenen van de scheiding. Met andere woorden het kind aanmoedigen om vragen te stellen over zijn/haar gezinsrelaties.

Het is niet de bedoeling dat ouders hun kinderen alle details en persoonlijke beweegredenen meedelen. Het is wel de bedoeling na te denken over welke goede reden ze kunnen meedelen aan het kind. Er kan een verschil zijn tussen menselijke privéredenen van de ouders en mededeelbare redenen. Redenen waardoor

het kind een verhaal kan maken waarmee het vooruit kan. Redenen waardoor het kind zich kan neerleggen bij de situatie. Dit helpt het verwerkingsproces vooruit.

Over de keuze van de regelingen: Waarom deze verblijfsregeling?

Na de scheiding zijn het de kinderen die in twee huizen zullen wonen. Het zijn de kinderen die heen-en-weer moeten en die blijvend gevolgen ondervinden van het apart wonen van hun ouders. Het zijn niet de ouders die heen-en-weer moeten. De meeste kinderen verhuizen niet graag telkens opnieuw. Als kinderen hun 'heen-en-weer moeten' situatie vergelijken met kinderen waarvan de ouders samenwonen, dan gaan ze vaak vergelijken en kunnen zich hierdoor benadeeld voelen. Kinderen ondervinden sowieso gevolgen van de verblijfsregeling: ze moeten meer nadenken om geen gerief te vergeten, of weten niet hoe en aan wie te vragen of er een vriendinnetje mag blijven slapen 'want ik ben dan bij papa'. Of in het weekend is er iets leuks te doen bij papa maar 'dan ben ik bij mama'. 'Zou ik vragen aan mama om bij papa te mogen zijn?'

Heen-en-weer moeten is gewoon af en toe moeilijker en maakt het leven van het kind een stuk complexer. Wat niet wil zeggen, dat het leven daardoor minder kwaliteitsvol wordt. Als ouders een verblijfsregeling voor de kinderen afspreken, dan vormen de kinderen zich daar een bepaald beeld van. Dat beeld is soms verschillend van het beeld dat de ouders hierover hebben. Weten waarom helpt kinderen om de gevolgen van in twee huizen te wonen met zo weinig mogelijk gevoelens van benadeling te dragen. Als ze het gevoel hebben dat er goede redenen zijn, kunnen ze er gemakkelijker een aantal gevolgen bij nemen. Als ze niet dat gevoel hebben, is dat vaak veel moeilijker.

Als bemiddelaar ondersteunt u het kind, door 'uitleg geven aan het kind door de ouders' over 'waarom deze verblijfsregeling' bespreekbaar te maken.

Waarom scheiden jullie?

Wat zeggen wij over de reden van onze scheiding?

Ex-partners hebben elk hun verklaring voor de reden van de scheiding. Soms is deze verklaring ongeveer dezelfde, maar vaak is de verklaring zeer verschillend. Als bemiddelaar dient u voor elke ouder even goed te werken, zonder een inhoudelijke stelling in te nemen. Ouders doen geen beroep op u als

bemiddelaar om meningsverschillen over de reden van de scheiding te regelen. Ouders doen een beroep op u om de gezagsregeling, de verblijfsregeling en de kostenregeling zakelijk te regelen. Dat thema bespreekbaar maken kan dus een delicate opdracht zijn. U kaart iets aan wat niet meteen een expliciet onderhandelingsonderwerp is. U kaart dit aan om het kind maximaal te betrekken bij bemiddeling. Door dit te doen verhoogt u de kans dat de meningsverschillen op de voorgrond komen, wat dan weer de inhoudelijke onderhandelingen over de regelingen voor de kinderen kan verstoren. Soms duiken er naar aanleiding van het bespreekbaar maken meningsverschillen op tussen de ouders. Meningsverschillen over welke uitleg te geven, meningsverschillen over iets wel of niet zeggen of meningsverschillen over wanneer iets zeggen, ...

U kunt ouders helpen om zelf te onderhandelen over deze meningsverschillen. U kunt de ouders aanbieden om ook i.v.m. dit meningsverschil via bemiddeling tot een akkoord te komen. Net zoals u een bemiddelingscontext maakt voor de onderwerpen gezag, verblijf en kosten, kunt u dit als een extra onderhandelingsonderwerp meenemen in de bemiddeling. Het is niet de bedoeling om hier als inhoudsdeskundige op te treden en inhoudelijke handvatten aan te reiken. U blijft binnen de grenzen van uw bemiddelingsopdracht. Indien de ouders vragen hebben naar inhoudelijk houvast, kunt u eventueel informatie geven over een ouderschapstherapeut die hen daarbij kan helpen.

TIPS

- Doe het aanbod om dit meningsverschil te bespreken als een mogelijkheid. Niet als iets wat ze beter zouden doen.
- Maak duidelijk dat u niet zult optreden als inhoudelijk deskundige maar dat u hen kunt helpen uitzoeken of zij hierover een akkoord kunnen bereiken.
- Wees waakzaam om niet te vertrekken vanuit 'het zou beter zijn dat'.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Soms hebben ouders een gelijkaardige verklaring voor de scheiding, soms ook een heel verschillende verklaring. Soms zijn ouders het erover eens wat goed en nodig is om hierover te zeggen aan hun kind, soms ook niet. Hebben jullie er van elkaar zicht op wat ieders verklaring is op dit moment? Hebben jullie er zicht op wat jullie aan de kinderen zouden willen zeggen of al gezegd hebben?*
- *Indien jullie het zinvol vinden kunnen we tijd nemen om jullie meningsverschillen i.v.m. het vertellen van de reden van de scheiding aan de kinderen te bespreken. Dit kan nu of op een volgende bijeenkomst. We kunnen dit*

als een apart gespreksonderwerp behandelen en zien of jullie hierover tot een akkoord kunnen komen.

- *Indien jullie ervoor kiezen om hierover te onderhandelen dan zal ik zelf geen standpunt innemen. Mijn taak als bemiddelaar is niet om aan jullie te zeggen wat jullie best zouden doen. Mijn taak als bemiddelaar is jullie helpen uitzoeken of jullie zelf tot een akkoord kunnen komen.*
- *U vraagt aan mij, mevrouw, wat ik denk. Ik zie het niet als mijn taak om uitspraken te doen over wat ik denk dat goed is voor jullie kinderen. Jullie hebben mij geëngageerd om voor jullie te werken als bemiddelaar. Als ik mijn werk als bemiddelaar goed wil doen, dan mag en kan ik geen uitspraken doen over wat ik vind. Ik ga er trouwens ook van uit dat jullie de kinderen het beste kennen. Wat ik daarover denk is eigenlijk niet zo belangrijk. Jullie wikken en wegen wat goed zou zijn om te doen en ik merk jullie inzet daarbij. Bij dat wikken en wegen kan ik jullie als bemiddelaar helpen.*

Het professorenfilmpje voorstellen

Waarom via een filmpje?

U blijft buiten de inhoud van de onderhandelingen. Uiteraard doet u geen uitspraken over wat uw eigen ideeën zijn over wat goed, beter of best is. Dit is ingebakken in bemiddeling. U bent geen adviseur en geen pedagoog . U geeft geen opvoedingsadvies of doet niet aan opvoedingsondersteuning. U kunt wel vragen of de ouders geïnteresseerd zijn in de stand van wetenschappelijk onderzoek naar veranderende gezinnen, naar hoe ouders de veerkracht van hun kind kunnen versterken in een overgang van samenwonen naar apart wonen.

U geeft wel informatie, maar zelfs al doet u geen voorkeursuitspraken, dan nog kan het geven van informatie (bijvoorbeeld over de stand van wetenschappelijk onderzoek i.v.m. wat belangrijk is voor kinderen) een delicate onderneming zijn. Soms sluit de inhoud van wetenschappelijk onderzoek meer aan bij het standpunt van één ouder dan van de andere. Bijvoorbeeld, de uitspraak vanuit onderzoek dat verblijfsco-ouderschap niet vanzelfsprekend het beste is voor een kind. Deze informatie geven zonder er zelf de minste persoonlijke kleur aan te geven is niet gemakkelijk, zo niet bijna onmogelijk. Externe hulpmiddelen gebruiken om ouders te informeren kan het u gemakkelijker maken om afstand te houden van de inhoud. U maakt het voor de ouders makkelijker om u niet voor te stellen als inhoudelijk deskundige die hen zal zeggen wat het beste is.

Het is gemakkelijker als u de wetenschap laat spreken en u zelf geen uitspraken hoeft te doen. Bemiddelen zonder zelf inhoudelijke standpunten in te nemen is al moeilijk genoeg.

Geen voorkeuren uitspreken is ook nodig om voor beide ouders even goed te blijven werken. Uw rol van evenwichtsbewaker kan onder vuur komen te liggen als u zelf informatie geeft. Het is niet evident voor twee ouders om u als onpartijdig te zien als u zelf inhoudelijke uitspraken doet over wat de wetenschap zegt. Zelfs al weet u dat u daarmee geen voorkeur uitspreekt. Het is niet voor de hand liggend voor de ouders om dit ook zo te ervaren en u als onpartijdige bemiddelaar te blijven zien.

Daarnaast is het voordeel van een filmpje dat het op veel verschillende manieren kan worden gebruikt. Ouders kunnen er samen of apart naar kijken, u kunt het samen met de ouders doen. Kortom, het is een hulpmiddel dat ervoor zorgt dat u als bemiddelaar kan inspelen op de verschillende behoeften die ouders hebben om ermee om te gaan. Het ligt niet vast wat u zeker wel of niet moet doen en is van daaruit in overeenstemming met uw rol als bemiddelaar.

Waarom de wetenschap?

Het is niet de bedoeling om de wetenschap naar voor te schuiven als de absolute waarheid. Zonder de wetenschap te willen zien als absoluut, is het ook niet zinvol om te negeren dat er wetenschappelijk onderzoek bestaat. Dit onderzoek levert interessante informatie op. Ouders kunnen ervoor kiezen om de wetenschap te volgen en op basis daarvan congruent te handelen. Ouders kunnen er ook voor kiezen om wat de wetenschap zegt ter discussie te stellen. Het is in elk geval een aanzet om te reflecteren. Het is niet aan u om te bepalen dat wat in het filmpje getoond wordt moet gevolgd worden door de ouders. Het is wel de bedoeling een manier te vinden om 'bespreekbaar te maken' op een manier die uw rol als bemiddelaar niet teveel onder druk zet. De resultaten van wetenschappelijk onderzoek leveren interessante gegevens op. Vooral wetenschappelijk onderzoek dat kinderen zelf aan het woord laat geeft ouders en professionals een aantal handvatten die zeer zinvol zijn om te gebruiken en toe te passen. Ervaring toont dat de meeste ouders geïnteresseerd zijn in wat de wetenschap zegt, zonder dit aan te voelen als iets absoluut en dwingend. Het wordt overwegend aangevoeld als handig om te weten en er iets te kunnen mee doen.

Wat is er te zien op het professorenfilmpje?

Twee professoren die ervaring hebben met wetenschappelijk onderzoek over en het werken met kinderen wiens ouders apart wonen geven informatie over de huidige stand van zaken van de wetenschap.

De informatie wordt op een verhalende, niet-belerende, niet-beschuldigende en niet-betuttelende manier gegeven. Het moet vooral herkenbaar zijn voor de ouders en eventueel ook voor de kinderen. De film is opgedeeld in twee delen: wat zegt de wetenschap over de scheiding zelf en over de regelingen.

TIPS BIJ HET GEBRUIK

- Ga eerst en vooral na of de ouders geïnteresseerd zijn om bijkomende informatie te nemen over wat belangrijk kan zijn voor het kind i.v.m. de uitleg over het waarom van scheiden.
- Kaart dit aan als een mogelijkheid om informatie op te doen.
- Benadruk dat ook deze informatie niet de absolute waarheid is.
- Indien ouders het zinvol vinden bespreek dan hoe zij zich het meest comfortabel voelen.
- Stel de ouders vragen over wat zij met hun reflecties achteraf nodig vinden om te doen en in hoeverre zij u als bemiddelaar daar wel of niet willen bij betrekken.
- Vraag de ouders in elk geval of ze het gevoel hebben met deze informatie iets te kunnen doen t.a.v. hun kind.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Ik merk vaak dat ouders zich afvragen: ‘Wat zeggen we nu wel en niet tegen onze kinderen over waarom we gaan scheiden.’ Vinden jullie het zinvol om daar eventjes bij stil te staan?*
- *Hebben jullie zelf al nagedacht over: ‘Wat wil ik hierover zeggen of niet zeggen tegen ons kind.’*
- *Er bestaan veel verschillende ideeën over wat je nu uiteindelijk best wel of niet zegt. Ik denk dat het vooral belangrijk kan zijn dat jullie iets zoeken waar jullie beiden van vinden dat het oké is. Soms willen ouders dat er één-zelfde uitleg is, soms vinden ouders het oké als er een verschillende uitleg is. Soms vinden ouders het goed dat het een uitgebreide uitleg is, soms vinden ouders dat het beter een beperkte uitleg is. Misschien is het zinvol om iets te zoeken waarvan jullie vinden dat het zowel voor uzelf als voor jullie kind goed werkt.*
- *Interesseert het jullie om, naast de informatie die jullie misschien al zelf hebben genomen, wat extra informatie te krijgen over wat mensen die met*

wetenschap bezig zijn hierover vinden? Indien jullie dit zinvol vinden kan ik jullie verwijzen naar de site Tweehuizen waar jullie...

- *Wat lijkt jullie het meest zinvol: samen het filmpje bekijken en daarna bespreken of willen jullie (samen of apart) thuis de tijd nemen om het te bekijken?*
- *Oké, nadat jullie thuis tijd hebben genomen om dit apart door te nemen, wat verwachten jullie verder van mij? Hebben jullie zoiets van: ‘Het is al goed, bemiddelaar, we praten er samen wel verder over’, of hebben jullie iets van: ‘Het zou beter zijn om het daar achteraf met u nog eens over te hebben’?*
- *Jullie zeggen ‘we doen het zelf wel verder’. Vinden jullie het goed dat ik aan het begin van onze volgende bijeenkomst kort nog eens informeer naar wat jullie vonden na het bekijken?*
- *Als jullie toch zouden vinden dat het misschien zinvol is om het nog eens te bespreken, dan kan dit.*

De site Tweehuizen voorstellen

Op de site Tweehuizen kunnen de ouders heel wat informatie vinden over wat voor kinderen het belang is van ‘weten waarom’. Door de informatie op de Oudersite te doorlopen kunnen de ouders eventueel bijkomende inspiratie opdoen over dit onderwerp. Ouders kunnen eventueel ook surfen naar de Kindersite en/of de Jongerensite om hen te helpen kijken door de ogen van hun kind. Het kan een inspiratiebron zijn om de stap te zetten om uitleg te geven aan hun kind. Het kan ook een hulpmiddel zijn om met hun kind te spreken over ‘het waarom’ door samen van de website gebruik te maken.

Waarom deze verblijfsregeling?

Waarom kiezen wij voor deze regeling?

De concrete gevolgen van apart wonen ondervinden kinderen vooral door de verblijfsregeling. De ouders hebben in de loop van de bemiddeling de inspanning geleverd om zicht te krijgen op de bekommernissen van hun kind i.v.m. die verblijfsregeling. Ze hebben het kind ook laten ondervinden dat er bij het nemen van de beslissingen rekening gehouden is met zijn/haar bekommernissen. Door zelf uitleg te geven, maken ouders ruimte voor het kind om vragen te mogen/kunnen stellen. Ze geven als het ware toestemming aan het kind om zijn vragen te stellen. Om de uitleg van de ouders over ‘het waarom van deze verblijfsregeling’ in te vullen is het vaak handig terug te vallen op de lijstjes

met bekommernissen die gemaakt werden n.a.v. de onderhandelingen over de verblijfsregeling. U hebt tijd genomen om in de loop van de bemiddeling te verkennen welke bekommernissen spelen voor de ouders en voor het kind. Die bekommernissen bepalen uiteindelijk in belangrijke mate mee welke regelingen worden gekozen. Het kan voor de ouders handig zijn als u deze lijstjes terug in beeld brengt, als hulpmiddel bij het geven van uitleg. Het is voor ouders niet altijd even gemakkelijk om een manier te vinden om deze uitleg te geven. Het kan dus handig zijn om de ouders te ondersteunen door een aantal mogelijke hulpmiddelen met hen door te nemen.

Het is niet omdat de ouders moeite hebben gedaan om rekening te houden met wat hun kind belangrijk vindt, dat het kind dit ook ondervindt. Het komt er dus op aan om de inzet ook zichtbaar te maken. Het is de inzet die het kind effectief ondervindt die een ondersteunend effect kan hebben. Vaak zijn ouders bescheiden en lopen ze niet te koop met hun inzet.

Ouders stimuleren om hardop duidelijk te maken aan hun kind *Wij hebben rekening gehouden met wat jij hebt duidelijk gemaakt dat jij belangrijk vindt* kan deugd doen voor het kind. Door na het beslissen van de verblijfsregeling ook het waarom van de regeling uit te leggen en daarbij duidelijk kenbaar te maken op welke manier de ouders met de kinderen rekening hebben gehouden kan voor het kind een antwoord bieden op zijn waarom vragen. Als het kind hoort dat wat het zelf belangrijk vindt een rol gespeeld heeft, kan dit bijdragen aan het gevoel dat het belangrijk is en meetelt.

TIPS

- Benoem zelf de inzet die je van de ouders hebt gezien over de manier waarop ze proberen rekening te houden met hun kind.
- Bij de beslissing over de verblijfsregeling is rekening gehouden met de bekommernissen van het kind, haal die erbij.
- Stimuleer ouders om niet te bescheiden te zijn over hoe ze rekening hebben proberen houden met hun kind.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Jullie hebben bij het nemen van beslissingen over de verblijfsregeling rekening gehouden met wat jullie kind belangrijk vindt. Herinneren jullie zich nog dat we tijd genomen hebben om uit te zoeken hoe jullie de bekommernissen van jullie kind zouden verkennen? Dat jullie dit ook effectief hebben gedaan in een gesprek met jullie kind? Herinneren jullie zich nog dat dit niet zo eenvoudig was? Dit vroeg heel wat moed en inzet van jullie en was*

- ook heel confronterend. Hoe denken jullie dat jullie kind nu kan ondervinden dat jullie ook rekening gehouden hebben met wat het belangrijk vindt?
- Jullie lijken wel te zeggen 'Dat is toch niet echt nodig om daarmee te koop te lopen, het is toch normaal dat we rekening houden met ons kind', klopt dit? Stel dat jullie toch zouden vertellen waarom jullie voor deze regeling kiezen en dat jullie kind hoort dat het ook te maken heeft met wat hij/zij belangrijk vindt, hoe denken jullie dat dit voor hem/haar zou voelen?
 - Ik heb bijvoorbeeld gehoord dat één van de bekommernissen van jullie zoon, namelijk dat de vriendjes zo bereikbaar mogelijk moeten zijn, meegespeeld heeft in wat jullie uiteindelijk beslissen. Denken jullie dat het van belang is dat jullie kind dit ook weet?
 - Misschien zouden we samen het lijstje met bekommernissen van jullie kind er terug kunnen bijhalen om te bekijken op welke manier jullie gaan uitlegen waarom jullie deze regeling afspreken.

Verblijfsregeling vertalen in kindertaal

Een handig hulpmiddel kan zijn een tekst over de verblijfsregeling in een taal aangepast aan het kind. Naast de officiële tekst in de ouderschapsovereenkomst, kunt u als bemiddelaar zelf of samen met de ouders een tekst opstellen waarin de verblijfsregeling beschreven staat. Dit kunt u eventueel aanvullen met het waarom. Zodra de verblijfsregeling beslist is en uitgewerkt is op papier, kunt u met de ouders bekijken of zij denken dat extra tekst zou helpen om hier met hun kinderen over te spreken. Bij het maken van deze tekst kan het handig zijn om terug te vallen op de bekommernissen van de kinderen waarmee de ouders rekening hebben gehouden. Er is dus enerzijds de officiële overeenkomst om in te dienen bij de rechtbank en daarnaast een tekst in kindertaal die enkel dient voor gebruik tussen ouder en kind, zonder enige andere officiële bedoeling.

Een voorbeeld

Als het school is dan wonen jullie zowel bij mama als bij papa: Jullie wonen bij papa: van de vrijdagavond als de school gedaan is, zaterdag, zondag, maandag, dinsdag tot woensdagmorgen (papa brengt jullie dan naar school). Bij mama: mama haalt jullie woensdagmiddag na school af en dan wonen jullie bij mama tot de volgende woensdagmiddag (dus van woensdagmiddag, donderdag, vrijdag, zaterdag, zondag, maandag, dinsdag, woensdagmorgen brengt mama jullie naar school). Bij papa: papa komt jullie de woensdagmiddag op school halen, jullie blijven bij hem slapen en hij brengt jullie donderdagmorgen terug naar school. Bij mama: mama komt jullie de donderdag na school halen

en dan blijven jullie bij mama tot de vrijdag. Mama brengt jullie de vrijdagmorgen naar school en dan komt papa jullie na school terug oppikken.

Waarom?

Op die manier kunnen jullie mama en papa allebei veel zien.

Mama en papa kunnen allebei goed hun werk blijven doen en jullie toch ook veel zien.

De ene keer kunnen jullie op woensdagnamiddag iets leuks doen met mama en de andere woensdag kunnen jullie iets leuks doen met papa.

Mama en papa gaan jullie juf allebei zien als ze jullie komen ophalen van school.

Mama en papa vinden het belangrijk om soms zelf iets aan de juf te kunnen vragen. Mama en papa zullen allebei weten hoe het met jullie gaat op school. Jullie vriendjes of vriendinnetjes kunnen ook eens door de week bij mama of bij papa komen.

Het professorenfilmpje voorstellen

We beschreven reeds vroeger het professorenfilmpje. U kunt het ook gebruiken om met de ouders het spreken over het waarom van de regelingen bespreekbaar te maken.

De site Tweehuizen voorstellen

Op de site Tweehuizen kunnen de ouders heel wat informatie vinden over wat het belang van informeren is voor kinderen. Als ouders deze informatie doorlopen, kunnen zij inspiratie opdoen over dit onderwerp. Ouders kunnen ook surfen naar de Kindersite of de Jongerensite om hen te helpen kijken door de ogen van hun kind. Het kan een inspiratiebron zijn voor de ouders om de stap te zetten om uitleg te geven aan hun kind. Het kan ook een hulpmiddel zijn voor de ouders om met hun kind te spreken over ‘het waarom’.

Heb ik mijn doel bereikt?

Komt het effect overeen met mijn bedoeling?

Als ouders in de loop van de bemiddeling nadenken over aan het kind uitleg geven over ‘waarom scheiden’ en ‘waarom kiezen voor een bepaalde verblijfsregeling’, dan vergroot de kans dat die ouders hier zelf met hun kind zullen over spreken. Als de ouders zelf uitleg geven vergroot de kans dat het kind ervaart

dat het goed is om vragen te stellen. Als het kind vragen kan stellen vergroot de kans dat het weet en begrijpt waarom. Als ik als bemiddelaar 'uitleg geven aan het kind' bespreekbaar maak, ben ik goed aan het werk voor het kind.

U vraagt zich dus af: *Is het effect van mijn handelen dat het kind weet waarom?*

• ***Wat kan ik observeren?***

- Zijn de ouders geïnteresseerd om er met mij over te spreken?
- Heb ik toestemming van de ouders om buiten mijn strikte bemiddelingsopdracht te gaan?
- Gaan de ouders akkoord om er met hun kind over te spreken?
- Zijn de ouders het eens over de inhoud van de uitleg die zij gaan geven?
- Gaan de ouders eventueel akkoord over het verschil in uitleg?
- Is het voor beide ouders duidelijk wie, wanneer, hoe uitleg zal geven?
- Kennen de ouders bestaande hulpmiddelen?
- Hebben de ouders vragen bij het gebruik van de hulpmiddelen?
- Hebben de ouders zelf voldoende taal om de uitleg te geven?

• ***Wat kan ik zelf meer of minder of anders doen?***

- Inzet van de ouders benoemen;
- Verschil in visie evenwaardig naast elkaar zetten;
- Wat gemeenschappelijk is benoemen;
- Gebruik van de hulpmiddelen illustreren;
- Meningsverschillen verder doorwerken;
- Hun zelfbeeld als ouder positief bekrachtigen;
- Ouders via vragenstelling helpen reflecteren over het belang voor hun kind.

• ***Ben ik in valkuilen getrapt?***

- Heb ik zelf inhoudelijke uitspraken gedaan?
- Heb ik overgenomen van de ouders?
- Heb ik voorkeuren laten blijken?
- Heb ik afkeuring laten blijken?
- Ben ik buiten mijn mandaat gegaan?
- Heb ik dingen opgedrongen?